

Metody obliczeniowe zadanie nr. 2

Mateusz Miotk
Sylwia Kaczmarczyk
Michał Kulesz

1 Treść zadania

Zadanie 2.7 Dla równania $f(x) = 0$, gdzie $f(x) = 4 - 2x - \ln x$, wczytać $a, b \in \mathbb{R}$ takie, by $0 < a < b$ oraz $f(a) \cdot f(b) < 0$. Następnie dopóki ”użytkownik się nie znudzi”, wczytywać wartości $0 < \varepsilon < 1$ i metodą połowienia na $[a, b]$ przybliżyć z dokładnością ε rozwiązanie tego równania. Rozwiązanie to przybliżyć również metodą Newtona z $x_0 = a$, przy czym x_k będzie dobrym przybliżeniem, gdy $|x_k - x_{k-1}| \leq \varepsilon$. Porównać ilość kroków wykonanych metodą połowienia i metodą Newtona.

2 Podstawa teoretyczna:

2.1 Metoda połowienia przedziału (bisekcji)

Jeśli f jest funkcją ciągłą w przedziale $[a, b]$ i jeśli $f(a) \cdot f(b) < 0$, a więc f zmienia znak w $[a, b]$, to funkcja ta musi mieć zero w (a, b) . Jest to konsekwencja własności Darboux funkcji ciągłych. Metoda bisekcji korzysta z tej własności. Jeśli $f(a)f(b) < 0$ to obliczamy $c = \frac{1}{2}(a + b)$ i sprawdzamy, czy $f(a)f(c) < 0$. Jeśli tak, to f ma zero w $[a, c]$; wtedy pod b podstawiamy c . W przeciwnym razie jest $f(c)f(b) < 0$; wtedy pod a podstawiamy c . Szukamy do momentu jeśli $\text{sgn}(a) = \text{sgn}(b)$ lub $f(c) \leq \varepsilon$.

2.2 Metoda Newtona:

Szukamy we funkcji f rozwiązania równania $f(x) = 0$. Niech r będzie takim zerem, a x jego przybliżeniem. Jeśli f'' istnieje, to na mocy twierdzenia Taylora mamy:

$$0 = f(r) = f(x + h) = f(x) + hf'(x) + \theta(h^2) \text{ gdzie } h = r - x.$$

Jeśli h jest małe (czyli x jest bliskie r), to jest rozsądne pominięcie składnika $\theta(h^2)$ i rozwiązanie otrzymanego równania względem h . Daje to $h = -f(x)/f'(x)$. Jeśli x jest przybliżeniem r , to $x - f(x)/f'(x)$ powinno być lepszym przybliżeniem tego zera. Dlatego z definicji metoda Newtona zaczyna od przybliżenia x_0 zera r i polega na rekurencyjnym stosowaniu wzoru:

$$x_{n+1} := x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)} \text{ dla } (x \geq 0).$$

3 Algorytm realizujący zadanie

1. Program wczytuje wartości $a, b \in R$ gdzie $0 < a < b$ oraz $f(a) \cdot f(b) < 0$
2. Następnie wczytywana jest wartość ε dopóki użytkownik się "nie znudzi", gdzie $0 < \varepsilon < 1$.
3. W każdym wczytaniu ε liczone jest rozwiązanie za pomocą algorytmu metody bisekcji oraz metody Newtona.

3.1 Algorytm bisekcji

Wykorzystany jest dany kod:

```
unsigned int M=0;
double u,v,e,c,w;
u=f(a);
v=f(b);
e=b-a;
printf("METODA BISEKCJI: \n");
while(sgn(u) != sgn(v)){
M++;
e/=2;
c=a+e;
w=f(c);
printf("f(%lf)==%lf\n",c,w);
if(fabs(w) < epsilon)
break;
    if(sgn(w) != sgn(u)){
        b=c;
        v=w;
    }
    else {
        a=c;
        u=w;
    }
}
```

Przybliżonym rozwiązaniem jest wartość c .

M oznacza ilość wykonanych kroków.

3.2 Algorytm metody Newtona

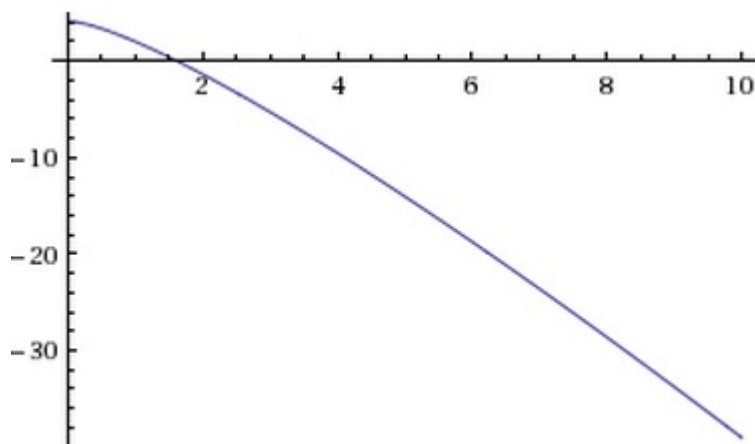
Wykorzystany jest dany kod:

```
unsigned M=0;
double v=f(x_0);
printf("f(%lf)==%lf\n",x_0,v);
printf("METODA NEWTONA: \n");
double x_1;
if(fabs(v) < epsilon)
return ;
while(1){
M++;
x_1 = x_0 - v/f_bis(x_0);
v=f(x_1);
printf("f(%lf)==%lf\n",x_1,v);
if(fabs(x_1-x_0) <= epsilon){
break;
}
x_0=x_1;
}
printf("Przyblizone rozwiazanie: \nf(%lf)==%lf\n",x_1,v);
printf("Ilosc krokow: %d\n",M);
```

M oznacza ilość wykonanych kroków.

3.3 Przykładowe rozwiązanie

Wykres funkcji w przedziale $[0, 10]$

1. Dla danych:

$$a = 1$$

$$b = 2$$

$\varepsilon = 0.5$

Otrzymujemy :

METODA BISEKCJI:

$f(1.500000) = 0.594535$

$f(1.750000) = -0.059616$

Przybliżone rozwiązanie: $f(1.750000) = -0.059616$

Ilość kroków: 2

METODA NEWTONA:

$f(1.666667) = 0.155841$

$f(1.726606) = 0.000632$

Przybliżone rozwiązanie: $f(1.726606) = 0.000632$

2. Dla danych:

a, b - takie same jak wyżej

$\varepsilon = 0.01$

Otrzymujemy :

METODA BISEKCJI:

$f(1.500000) = 0.594535$

$f(1.750000) = -0.059616$

$f(1.625000) = 0.264492$

$f(1.687500) = 0.101752$

$f(1.718750) = 0.020903$

$f(1.734375) = -0.019397$

$f(1.726562) = 0.000743$

Przybliżone rozwiązanie: $f(1.726562) = 0.000743$

Ilość kroków: 7

METODA NEWTONA:

$f(1.666667) = 0.155841$

$f(1.726606) = 0.000632$

$f(1.726850) = 0.000000$

Przybliżone rozwiązanie: $f(1.726850) = 0.000000$

Ilość kroków: 3